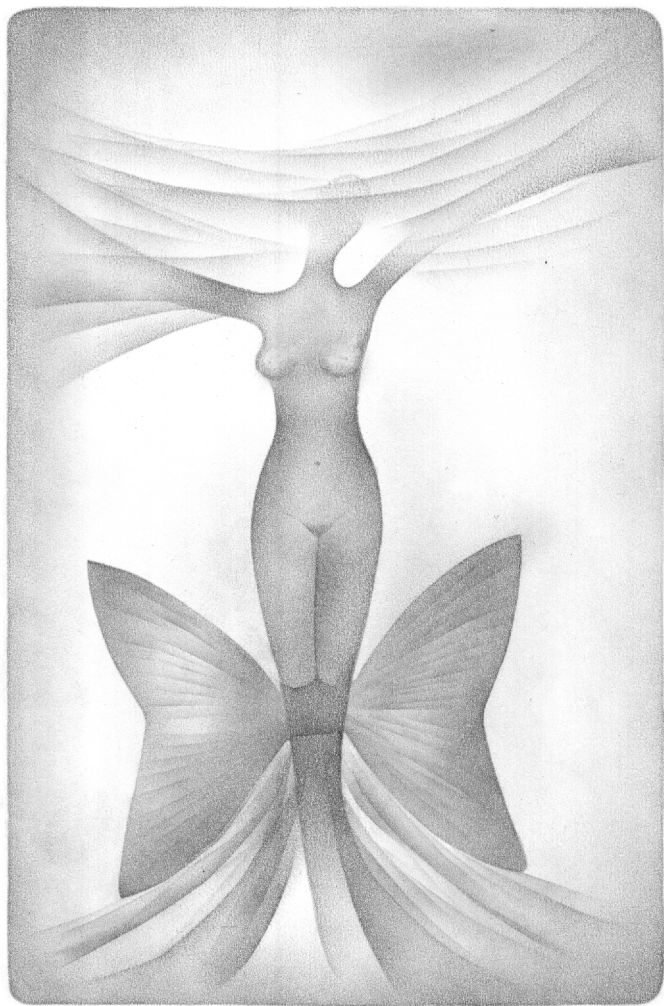

INTIMNÍ SFÉRA

**Markéta
Zvolánková**

INTIMNÍ SFÉRA

Markéta Zvolánková

Plzeň 2026

Text © Markéta Zvolánková, 2026
Illustrations © Jarmila Jetlebová, 2026
Epilogue © Vladimír Novotný, 2026

Co mě trápí?

*Že nevzbudím se víc,
ba hůř, že vstanu zas,
byť neutřím nic
z okolních těžkých krás.*

*Že tužby odplavou,
že vzdám se her a snů
a padnu únavou
na haldu seschlých dnů.*

*Že najdu zrcadlo,
v němž jako Dorian,
svůj odraz – divadlo –
konečně rozpoznám.*

Útěk

Sedím na parapetu.

Hledím ven.

Svět venku má se k světu,

však já jsem unaven.

Koukám – zas těžknou dráty.

Soukám se k nim.

Vlaštovky mají party.

Jak já jim závidím.

.

.

.

Vzlétnout a prchnout taky tak.

Spadnout do peřin – do oblak.

SOS

Nacházíš ještě potěšení
v půvabu chvíle, v kouzlu hvězd?
Je život dar, jež, bez prodlení,
chtěl by sis k nohám zpátky snést?
Zavolej na tísňovou linku.
Už konečně dej ruce v pěst.
Čel svému světu na chvíli,
než sáhneš v úzkých na bolest.

Jasněji

Skrz rozbité žaluzie
svit k mé hlavě proudí.
V duši možná teplo žije,
avšak srdce bloudí.
Ohřeje se? Dneska? Zítro!?
Nebo opět vánice
roznese stesk uvnitř nitra,
pláč rozezní bránice?

Zalij, slunce, údolíčka
tam v hlubinách skrytá.
Přines lepší počasíčka,
než to láska schytá.

Platonický

U tebe v náručí poklidně usínám.

Neseš mě kamsi do neznáma.

Ke snovým pestrým hlubinám,
kde nebudu tak sama.

To ty mě obejměš a políbíš.

Na polštář z mořské pěny

položíš a probudíš

dlouho již spící princip ženy.

Dotykem něžným jako rosa

odemkneš přehlížené rty.

Budu tvá – nahá, bosá...

Útěchou mojí vždy jsi ty.

Kabonění

Obláční milenci splynuli,
potí studený chtíč
a mazlí se
o závod. Větru nedbají –
unášet smí je v rozkoši.
Mé oči bělmem pustoší.
Kdy už těch hrátek nechají?
Kdy slunce vyjde z káznice
a ohněm jejich oheň zkrotí?

30. duben

Na dveře zas Mácha klepe.
Má okna však stále v bouři
slzavé své oči slepé
s každým bleskem tiše mhouří.
Pro trochu lásky kam až musím zajít?
Na konec světa, bosky, žadoníc?

Ne! Stačí jen odemknout! Odvahu musím najít!
Nebloudit bez map – tobě vyjít vstříc.

Noc

Pookřála zemská kůra.

Zmlklo listí stromů.

Půjčil měsíc moři bůra,

ať ustoupí k molu.

Nandal obzor náušnice

ze zlatavých hvězd.

A noc – známá poběhllice –

snem nás přišla splést.

Jízda

Celou noc na plný plyn
řídím tebe tělem svým.
Nad hlavami černá tma –
dusná, hořká, bezesná.
Až se v cíli sejdeme,
k spánku cestu najdeme.
Touha jedné noci zhasne.
V srdcích? Oheň nevyhasne!?!

Nový člověk

Nosilas ho pod srdcem.
Dnes jej v srdci máš.
Díky němu s klidem dýcháš.
Kvůli němu nedýcháš.
Sotva očko k tobě stočí,
rozsvítí tvůj tichý svět.
Sotva slzou víčko smočí,
vlas svůj cítíš šedivět.
Vyčíslit se nedá cena,
jakou má a přináší.
Bez něj jsi tak ochuzena.
Jen myšlenka vystraší!
Někdy sice hledíš zpátky –
vnímáš však tu prázdnotu.
Život možná býval sladký,
až teď je však k životu.

Plodná

Zrodila se myšlenka.
Plaše pokukuje.
Zkouší první krůček vratký.
Mozkem bloudí tam a zpátky.
Těžkopádné pikle kuje –
nevinná jak panenka.

Zrodila se, umře záhy.
Nemá na svůj gambit čas.
Zasněžená fůrou lejster,
překroucená v davu sester –
konkurenci na pospas.
Proč mám zas porodní stahy!?!

Nápad za milion

Šedavé mraky kráčí k nám.
Vpustit je přes práh nehodlám.
Zavřu své dveře na petlici.
Zabouchnu každou okenici.
Klíčovou díрку ucpu vatou.
Do drinku dám si ledík s mátou.
U fotek z léta budu pít
a budu od zimy mít klid!?

Najít tak odvahu

Na hřbetě snů
vozt se za noci,
vdechovat vesmírnou krásu.
V zajetí dnů
nevzdat se bezmoci.
Pochopit tajemství času.
Dolétnout do rána,
otevřít oči,
vnímat tu nesmírnou šanci.
Životem spoutaná
dál neotročit.
Osud svůj vyzvat k tanci.

Jarní

Už zase slyším ptáky.
Srdce okřálo.
Zřídly rázem mraky.
Slunce roztálo.
Zabít sněhuláky
zdařilo se světlu.
Tak svlékni manšestráky
a nastav kůži teplotu.

Hlad

Oslad' si kávu života.

Přibereš? Co na tom – dieta

nemá se držet skrz léta,

v nichž hladový po poznání

znáš chutě a neznáš stání.

To uzná každá porota.

Kaz

Zubař zuby času
pověsil praxi na hřebík,
a tak tu můžu kazit krásu
a za to dík.

Až se doktor jednou vrátí,
uvidí moji černotu,
jistě ho vůbec neuchvátí,
zatípne cígo o botu,
vrtačku nízko u pasu
vrazí mi přímo do čela.
Na nervy zuby času
lézt se nedělá.

Pravda

Neházej flintu do žita –

on ti to osud spočítá.

Co jednou vzdáš, už nespasíš.

Získáš jenom, když zápasíš...

do posledního dechu. Tak se vzchop.

Ručníku zas se honem chop.

Bude líp

Na druhé straně dveří
zas večer nebe zšeří,
paruku dá si obloha.
Z hvězd si dá kaši mateří
měsíční srpek k večeri –
trs mračen bude příloha.

Na druhé straně oken
zbaví se zas déšť loken,
ulice světla obleče.

Neboj se – rychlým skokem
a nebo mírným krokem –
vždy temná chvíle uteče!

Náhoda

Vpravím ti bolest do srdce.

Zjitřím zašité rány.

Postavím válečné stany

a pouta dám ti na ruce.

Zastřu zrak, zacpu uši.

Kopnu vší silou do břicha.

Po duši rozliju tuši.

A pak zas zmizím do ticha.

Na sítích

Znám křišťálovou studánku – les vůkol umí zpívat.
Tam, kdo má oči, zvedne je a hned se začne dívat.
Ten, kdo je přesto neodtrhne od neonové placky,
ten snadno stále zakopává o nastražené klacky.
Osleplý chycen v strašné síti,
sám ztracen v pózách za selfičky,
bez lásky, zážitků, bez intimity
pod zarostlými víčky.

Kontakt

Na popud vlastní mysli
hraju si v hlavě s čísly –
s těmi, co prošla mi rukama
a pak zmizela do neznáma,
s čísly na lékaře, školy a kurýry,
přátele, kteří pak změnili vesmíry,
milence, z kterých se přátelé stali,
cizince, kteří mě milovali,
s čísly na smutek i vzpomínání,
s čísly na poklidná usínání
i s těmi, která se po léta nemění –
vrytá je má mobil na svém temeni –
s těmi, co až jednou smažu,
svět online dál snášet nedokážu.

Z cest

Přijímám, pane, tvé dary –
jelínky u chrámů Nary,
rozkvetlé sloupy Sagrady
i české řeky a zahrady.

Přijímám, pane, dary tvé –
přístavní uličky zapadlé,
východy slunce nad mořem,
hospůdky živé nocí, dnem,
vůni sta koření i rybí pach,
nadšení, zděšení, úžas i strach.
Kdo ví, co zítra se stane?!
Přijímám dary tvé, pane!

Voda Středozeří

Tak modrá jako v známých snech
s tou hřívou z bílých vln.

S loďkou žlutavou na bedrech
zpívá zas: „Vše, co chceš, si splň!“

Tak modrá a tak bezcitná.

S tou hřívou z bílé pěny,

s loďkou žlutavou – za mnou se nechystá!

Touhy být v ní jsou v dálce utopeny.

Místo v srdci

Královské slunce
a bezpečný park.

Udičky z perel – paprsky.

Já? Rybou budu bez reptání!

Houpu se.

(Každým zdvihem nebi blíž.)

Nádechy ukládám

do skříňky zážitků,

již mám ukrytou v duši.

Kdo ji otevře,

nerozvrátí řád světa,

ale zcela jistě

tím oloupí mé srdce.

A co je větší hřích?

Park

Vodopád vloček po roce
stéká zas z nebe k nohám mým.
Mráz dýchá na mě hluboce
dechem svým něžně nastydlým.
Obloha v šatech nevěsty
bere si Zemi za svědka.
Z řek ledová stala se rozcestí,
labuť však stále je baletka.

Třešnička

Není třeba stále jenom věšet hlavu,
zdůrazňovat, že ten druhý není v právu.

Není nutné vždycky svoji pravdu mít.

Není třeba vždy se vyčleňovat z davu,
strkat esa do bot, čepců, do rukávu...

Někdy potřeba je jednoduše jít –
tiše, skloněn, sem tam přes mrtvoly,
pouštět vlky, medvědy i voly,
kopírovat cizí cestičky.

Schovat za deště se do prostředka masy
a počkat si tam na slunnější časy,
sbírat z dortů druhým třešničky.

Dvojí tvář světa

Proudem unášené
labutě křídly vodu hladí.
Krky natažené.
Pohlédnou nad kapradí –

v síti hedvábné
muška tam vzlyká schoulená.
Co je půvabné,
druhou tvář často ještě má.

Kde jeden svobodně
životem proplouvá,
jiný na samém dně
se smrtí rozmlouvá,

kde jeden nachází
krásu a jistoty,
jiný je v nesnázi
na hraně prázdnoty.

Takové balance
jsou, zdá se, nutností.
Bolest i romance
součást je bytostí.

To překonáme

Tam v dálce cosi umírá.

Snad slunce, co já vím.

Tam v dálce cosi umírá.

A já umírám s tím.

Cíp světla dusí horizont –
zhasíná dnešní den.

Cíp světla dusí horizont
a není to jen sen.

Kdo ve tmě naděj popatří?

Kdo chytne ruku moji?

Kdo ve tmě naděj popatří
a s mým osudem spojí?

Tam v dálce cosi povstane
a bude živé zas.

Tam v dálce cosi povstane
a rozezní můj hlas.

Cíp světla zdobí horizont –
a bude nový den.

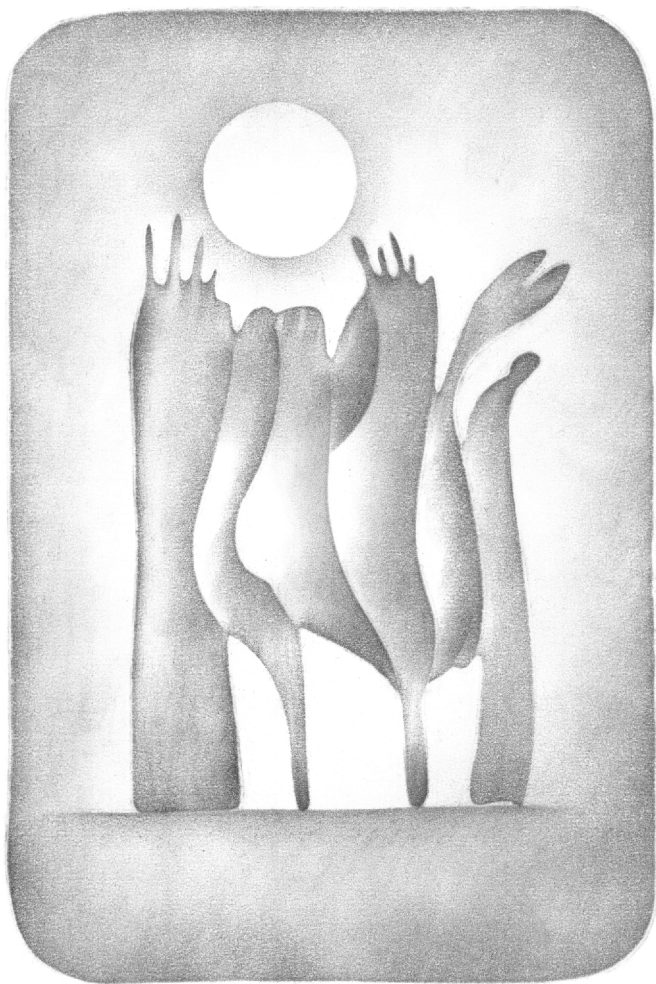
Cíp světla zdobí horizont,
pomine strašný sen.

Kdo ve tmě naděj popatřil?

Kdo chytil ruku moji?

Kdo ve tmě naděj popatřil?

Já cítím ji! Tu tvoji!

Bejvávalo

Jenom tak bezděky
alba si prohlížíš –
kolotoč, taneční, maturák, promoce –
svět tvůj tak daleký,
že v něm číst neumíš
už ani emoce.

Nesmrtelnost

Na sklonku vteřiny
třpytí se nekonečno
a v jeho vakuu
je dechberoucně nebezpečno.
Mé já je přesto za něj vděčno.
Hoď, kdož jsi bez viny!

Jasnosti

To, o čem sníváš potají,
to ani ptáci neznají.
Chceš vzlétnout kamsi k výšinám
a potom tam,
kde černé díry vyústí,
kde se tma v prázdno rozpustí,
kde nebudeš už více sám,
započít velký flám,
přistoupit směle ke hvězdám
o tanec požádat jasnosti.

Pravdu mi musíš odpustit –
nebe je jenom božský klam –
banalit zemských pěkný rám.

Největších odměn se dočkají
ti, kteří výšin nedbají.

Koloběh

Paprsek mi hladil tváře.

Trhal listy kalendáře.

Věřila jsem, ach já hloupá,
že svou půjčku splatí.

Poslední cíp slunce zašel,
snad si někde postel našel.

Snad až z peřin vystoupá,
můj klid zpět mi vrátí.

Tví dobří andělé

Nad klidným spánkem smrtelníků
bez ptaní drží stráž.

Nemají žádnou kamufláž,
přesto je stěží rozpoznáš.

Jsou jako ty, jen tím se liší,
že bolest hojnou mastí tiší,
když pomoc hledáš – slyší –
přestože žijí bez ceníků.

Vystavět mohli by si z díků
schodiště do nebes,
andělé strážní, milácci.

Kým jsou? Kde vzali tolik známých es?
To jen tvé srdce nejspíš ví.

Vize

Červánek křičí opodál
bolestí.
Kdosi ho pobodal,
krvácí,
zmítá se na obzoru.
V rozpacích
hledím do tváře tomu tvorů.
Není to světlo,
ale plamen,
pálí a štípe do očí,
na římse v půl se láme
a taví moje klokočí.
Není to oheň, ale strach,
že tady jednou nebudete,
že láva promění se v prach,
vyhasnou sopky mnohaleté.
Není to obava,
je to jistota
(drtí mé srdce, já volám SOS) –
vzpomínky stanou se žebry života!?!
Červánku, zmlkni!
Nelze se těšit do nebes!?!

Pokoj v duši

Mou duší cestu proráží
paprsků prvních něžné stříbření,
mračna chybí v té koláži,
v čemž spočívá mé smíření.
Smíření s časem, který plyna
na světlé chvíle občas zapomíná,
náladě hlavu chladem stíná,
pláče a funí, neobjímá,
který však sem tam v odvetu
nabídne jabloň v rozkvětu,
oblékne mech do sametu,
zahraje k ptačímu libretu.

Po uvadání – vzkříšení,
a tak na širé plantáži
mé duše... sladké víření –
už zase radost vyráží.

Kde bys chtěl žít?

Kde naděje nerovná se slovu,
kde mlýny dona Quijota –
tu marnou snahu šílencovu –
se skutečným svět zaplétá.

Kde byť tě v kole láme osud
a lásku stopil horizont,
štěstí, jakés neznal dosud,
vytasí život z skrytých kont.

7. října

Zabývat se historií –
pokusit se chápat,
jak ti kteří lidé žijí –
není dobrý nápad!
Ještě byste zjistil, pane,
že přes všechn pokrok
lidstvo nikdy nepřestane
být než tužeb otrok –
po penězích, moci, slávě,
prosazení pravdy své –
že jen sebe nosí v hlavě
pískem srdce zakryté.
Zabývat se dějinami,
věřte, nemá cenu.
Dějiny jsou tady s námi –
u huby zas pěnu!

Jenom

Je jenom zem a nebesa.

Je jenom voda, oheň, vzduch.

Je jenom zrak, hmat, čich a sluch.

Je jenom šálek espresa.

Je jenom já, my, oni, bůh.

Vyšší princip

Není jasný mně ten princip
kurážného života.

Kdy jen střílí, hádá, zkouší?
A kdy je v něm jistota?!

Není jasný mně ten princip,
ba co víc, já cítím strach,
že kdyby byl, zjistila bych,
jak vše visí na vážkách!

Múza

Lístičky vánek zčechral zas.
Ukryl se v jejich řasách.
Roznesl krajem ptačí hlas.
Vlaštovkám dráty pěkně natáh.
Škube mi duší, šimrá na srdíčku.
Jen on tužku vzruší žádaje o básničku.
Zvednu ji ještě? Kdo to ví?
Je těžké vzbudit to, co spí!?!

...

Lavička šedá.
Na ní? Poeta.
Často tak snová básničky.
Zdrcen se zvedá.
„Propiska prokletá!“
A k tomu rozvázané tkaničky.

Šíleně smutná princezna

Co ještě, co ještě?

Vyšplhat do nebe po provazech deště.

Co příště, co příště?

Navštívit dějinné propadliště.

Co potom, co potom?

Rozštěpit zdánlivě stabilní proton.

Co dále, co dále?

Nabarvit průčelí katedrále.

Co zase, co zase?

Vykouzlit úsměv mořské řase?

Co nakonec? Co nakonec?

Ukrást stařence růženec.

To všechno později! Co teď?

Teď neblázni a sed'.

Důvěrná přiznání a doznání

Tážeme-li se, co máme očekávat od básnického díla, zvláště od veršů vzniklých v době pohříchu tolik nepoetické, ne-li přímo antipoetické, můžeme se dočkat nejrůznějších tvůrčích odpovědí. Nelze se pak divit, že kolikrát bývají úplně jiné, navenek nesouměřitelné a zdánlivě nesrovnatelné. S podobně osobitými odpověďmi přichází ve své nové knížce veršů rovněž Markéta Zvolánková a je příznačné, že do značné míry navazuje na své dřívější básnění a i nadále rozvíjí specifickou žánrovou polohu básnického deníku. Mívá to své (skryté) výhody: deníkový žánr představuje svého druhu otevřené literární kolbiště, na němž se může dařit výpovědím i svědectvím rozmanitého ražení a ladění. Jednou se autorka či autor může přiklonit k sdělením niternějším, podruhé dává přednost expresivnější dikci a neváhá zvolit i sarkastickou parafrázi. Nebývá tu též radno nechat se spoutávat v kazajce či krunýři volného verše.

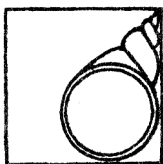
U autorčiných básní není snadné najít a stanovit určitý společný jmenovatel, snad by se však dalo konstatovat, že ponejvíce vyvěrají z nepřestávajícího a všudypřítomného „stesku uvnitř nitra“, z překonávání nezbytných a přirozených životních depresí, leč také z bytostné potřeby generačního sdělení i sdílení. Toto tvořivé zacílení zpravidla bývá ve stadiu nepomyslného hledačství a můžeme se pak ptát, k jaké poetické metě básnířka inklinuje výrazněji: zdali k postupům současné, převážně lyrizující neo-dekadence třetího tisíciletí, anebo zda jsou jí bližší soudobé varianty novoklasického poetického vyznání. Obrazně řečeno se možná při genezi svých básnických samomluv cítí žákyní a pokračovatelkou například Anny Achmatovové anebo naopak ve větší míře Mariny Cvetajevové. Zároveň se přesvědčivě zpodobené emocionální vzněty a vzruchy v autorčině poezii cílevědomě doplňují nebo i křížují s poznatky a zážitky zvěčněnými spíše v rovině poezie civilní, všednodenní nebo každodenní.

Ve všech případech nepochybně jde o citlivou, emočně křehkou a mnohdy též snivě vyznavačskou tvůrčí scénérii, o níž můžeme hovořit jako o veskrze intimní sféře. Chraňme tudíž její půvab a kouzlo.

Vladimír Novotný

OBSAH

Útěk	7
SOS	8
Jasněji	9
Platonický	10
Kabonění	11
30. duben	12
Noc	13
Jízda	14
Nový člověk	15
Plodná	16
Nápad za milion	17
Najít tak odvalu	18
Jarní	20
Hlad	21
Kaz	22
Pravda	23
Bude líp	24
Náhoda	25
Na sítích	26
Kontakt	27
Z cest	28
Voda Středozeří	29
Místo v srdci	30
Park	31
Třešnička	32
Dvojí tvář světa	33
To překonáme	34
Bejvávalo	36
Nesmrtelnost	37
Jasnosti	38
Koloběh	39
Tví dobří andělé	40
Vize	41
Pokoj v duši	42
Kde bys chtěl žít?	43
7. října	44
Jenom	45
Vyšší princip	46
Múza	47
Šíleně smutná princezna	48
Důvěrná přiznání a doznání (Vladimír Novotný) ...	49

Edice Ulita
svazek 80

Markéta Zvolánková
INTIMNÍ SFÉRA

V Pro libris, z.s. vydala Knihovna města Plzně, p.o.

Edici řídí Vladimír Novotný
Doslov Vladimír Novotný
Ilustrace Jarmila Jetlebová
Logotyp Mikoláš Axmann
Redakce Vladimír Gardavský a Jana Horáková
Typografická příprava Miloslav Krist – ArtKrist
Tisk MKtisk Tomáš Kratochvíl

Plzeň 2026

ISBN: 978-80-88282-36-5

Knihovna